

A fogyasztói árak az áfa 15%-os kulcsának 20%-ra történő emelése révén megugrottak, de az áfaváltozás nélkül is egyértelmű az inflatorikus hatás, és ennek erősödése. Szeptemberben az éves infláció megközelítette a 6%-os szintet. A drágulásban meghatározó szerepe volt az energiaárak és az élelmiszerárak emelkedésének, így nem tudott érvényesülni az olaj világgpiaci árának visszaeséséből adódó dezinflációs hatás. Az ipari termelés továbbra is 10% körüli ütemben bővül, a legnagyobb húzóerőt változatlanul a járműgyártás adja, felhasználási oldalról pedig a közel 14%-kal bővülő ipari exportnak van meghatározó szerepe. Az építőipari termelés alakulása az év eleji mérséklődéssel stagnáló, vagy enyhén növekvő pályára állt. A kilátások inkább pozitívak, miután az épületek építésére irányuló rendelésállomány változatlanul jelentősen meghaladja az egy évvel korábbi szintet – a növekedés üteme több mint egy éve kétszámjegyű -, és a kiadott építési engedélyek száma is csökkenésből növekedésbe fordult. A kiskereskedelmi forgalomban folytatódott a trendnek megfelelő, stabil, 4-5% körüli bővülés, ami azonban elmarad az egy évvel korábbi, 7% körüli bővülési ütemtől. Jelentősebb erősödés mutatkozik a gyógyszerek és illatszerek, valamint a textil- és ruházati termékek forgalmában. A létszámcsökkenés a költségvetési szférában ugyan elkezdődtek, ennek ellenére csökkenés helyett tovább növekedett a közalkalmazottak átlagkeresete.

Cégek méret szerinti szerepe a foglalkoztatásban, és a hozzáadott érték előállításában az EU-ban

Az Európai Unióban, - a pénzügyi szektort nem tartalmazó versenyszférában - a kevesebb mint 10 főt foglalkoztató mikrovállalkozások 2003-ban a dolgozó népesség 30%-ának biztosítottak munkahelyet, miközben ezek a cégek a versenyszféra bruttó hozzáadott értékének 21%-át termelték meg. A mikrovállalkozások súlya a foglalkoztatásban a legnagyobb Lengyelországban (41%), Olaszországban (47%), Portugáliában (40%) és Spanyolországban (39%), de az uniós átlag fölötti ez az arány Magyarországon is (36%). A foglalkoztatásban betöltött jelentős szerepük ellenére Magyarországon a mikrocégek uniós összehasonlításban kevéssel, mindössze 17,2%-kal járulnak hozzá a hozzáadott értékhez. Ennek az ellenkezője figyelhető meg a nagy, legalább 250 fős cégek körében. Magyarországon a nagyvállalatok alkalmazzák a dolgozó népesség 29,2%-át, ami közel 3 százalékponttal kevesebb az EU átlagnál, míg a hozzáadott értéknek 48,2%-át ezek a nagyvállalatok állítják elő, szemben a 42,7%-os uniós átlaggal. Az uniós átlaghoz hasonlóan Csehországban a foglalkoztatásból 31%-kal részesedő nagyvállalatok is csupán 43,2%-ban járulnak hozzá a versenyszféra hozzáadott értékéhez. A kis- és közepes vállalkozások – az Eurostat által vizsgált versenyszférában – Magyarországon 34,9%-kal veszik ki részüket a foglalkoztatásból, amivel szemben a hozzáadott érték 34,6%-át állítják elő. Ez az aránypár nem tér el lényegesen az EU vagy Csehország mutatóitól, Szlovákiában viszont a nagyobb súlyú KKV szektor kisebb súlyt képvisel a hozzáadott értékből.

A mikro, a kis- és közepes, ill. a nagy cégek szerepe a foglalkoztatásban és a hozzáadott érték előállításában¹ (%)

Cégek szerepe (%) ...		☐ mikrocégek ☐ kkv-k ☐ nagy cégek		
Szlovákia	értékhozzáadásban	11,7	29,9	58,3
	foglalkoztatásban	12,5	36,8	50,7
Lengyelo.	értékhozzáadásban	16,0	32,4	51,7
	foglalkoztatásban	40,5	29,8	29,6
Magyaro.	értékhozzáadásban	17,2	34,6	48,2
	foglalkoztatásban	35,9	34,9	29,2
Litvánia	értékhozzáadásban	9,2	47,1	43,6
	foglalkoztatásban	17,7	53,2	29,1
Franciao.	értékhozzáadásban	19,6	34,2	46,2
	foglalkoztatásban	23,3	37,6	39,2
Németo.	értékhozzáadásban	15,6	36,9	47,6
	foglalkoztatásban	19,6	40,6	39,8
Cseho.	értékhozzáadásban	20,4	36,4	43,2
	foglalkoztatásban	32,6	36,4	31,0
EU25	értékhozzáadásban	20,5	36,9	42,7
	foglalkoztatásban	29,8	37,3	32,9

1) alkalmazottak és a hozzáadott érték megoszlása cégméret szerint, a pénzügyi szektort nem tartalmazó versenyszférában, 2003-ban

Olajár

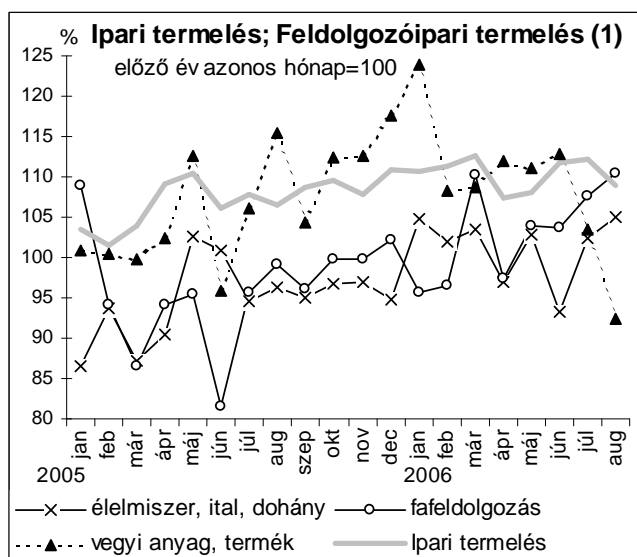
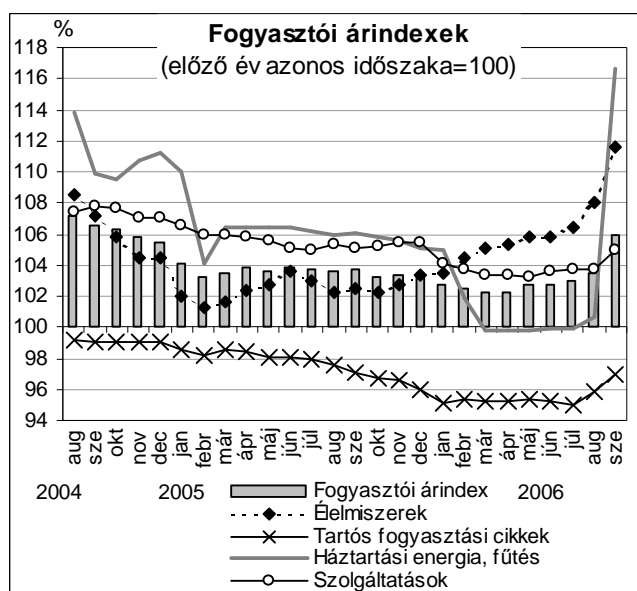
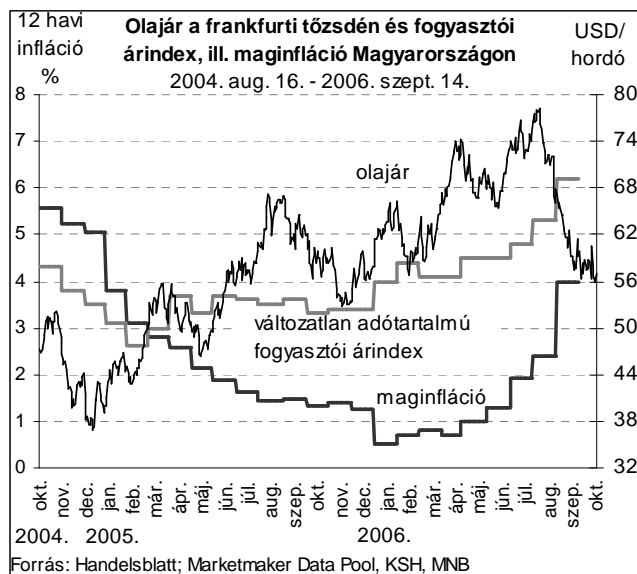
Az olaj világsi árá augusztus végén esésnek indult, és az elmúlt két hónapban váratlanul gyors ütemben mérséklődött. A brent típusú nyersolaj hordónkénti ára októberre 57-58 dollárra süllyedt. Ennek kedvező hatását semlegesítette az ÁFA 15%-os kulcsának 20%-ra történő emelése, és a háztartási energia számottevő drágulása. Mindennek következtében a maginfláció 12 havi változása 2,4%-ról 4%-ra ugrott. Az árak adótartalmának változása azonban csak kismértékben magyarázza a gyorsuló inflációt. A változatlan adótartalmú fogyasztói árindex ugyanis június óta szintén gyorsuló ütemben növekszik.

Fogyasztói árindex

2006. szeptemberben 5,9%-kal növekedett a fogyasztói árszínvonal az egy évvel korábbi szinthez képest. Az áfa 15%-os kulcsának 20%-ra történő emelése (illetve a jövedéki adó mértékének változtatása) az átlagos árszínvonalat 1,5%-kal növelte. 12 hónap alatt, 2005. szeptemberhez viszonyítva, az élelmiszerek árai az átlagosnál nagyobb mértékben, 11,6%-kal emelkedtek. Ezen belül jelentős szóródás figyelhető meg: az idényáras élelmiszerek 28,2, a sertéshús 25,9, a cukor 24,9, a tojás 15, a péksütemények 14,1, a tej 13,3, a kenyér 13 százalékkal drágult. A háztartási energia átlagot meghaladó, 16,6%-os áremelkedésén belül a vezetőkes gáz ára 29,7, a palackos gázé 19,8 százalékkal nőtt. A szeszes italok, dohányárak (5,6%) és a szolgáltatások (5%) az átlagosnál kisebb mértékben emelkedtek. Ez utóbbin belül a távolsági utazás 12,9, a helyi tömegközlekedés 10,1, a személyszállítás 9,3, a csatornadíj 7,7%-kal drágult. A tartós fogyasztási cikkekért átlagosan 3,1%-kal kellett kevesebbet fizetni, mint 2005. szeptemberben.

Ipari és feldolgozóipari termelés

Az ipari termelés az előző év azonos időszakához viszonyítva 2006 augusztusában - munkanaphatástól megtisztítva - 9%-kal nőtt. A termelés volumene az év első nyolc hónapjában 10,3%-kal magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. 2006 első nyolc hónapjában az ipari export 13,9%-kal volt magasabb az előző év azonos időszakánál. 2006 augusztusban a feldolgozóipar termelése 9,7%-kal emelkedett 2005 azonos hónapjához képest. A feldolgozóipari termelés közel egyötödét adó járműgyártás termelése jelentősen, 18,5%-kal nőtt. A feldolgozóipari termelés mintegy háromtizedét képviselő villamos gép és műszer gyártásában 8,3%-os volt a bővülés az egy évvel korábbi szinthez viszonyítva. A legnagyobb súlyú alág teljesítményéhez elsősorban a híradás-technikai termékek, készülékek átlagon felüli termelése járult hozzá. A kisebb súlyú vegyi anyag, termék gyártása 7,6%-kal csökkent, ami részben annak a következménye, hogy egyes cégek nyári leállása nem ugyanarra az időszakra esett idén, mint tavaly.

Ezzel szemben jelentős termelésövekedés mutatkozott a fémalapanyag, fémfeldolgozási termékek (29,2%), valamint a gép, berendezés gyártásában (21%) is. A feldolgozóipar rövidtávú kilátásai kedvezőek: júniusban a feldolgozóipar összes rendelésállománya 13,2 %-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Építőipar

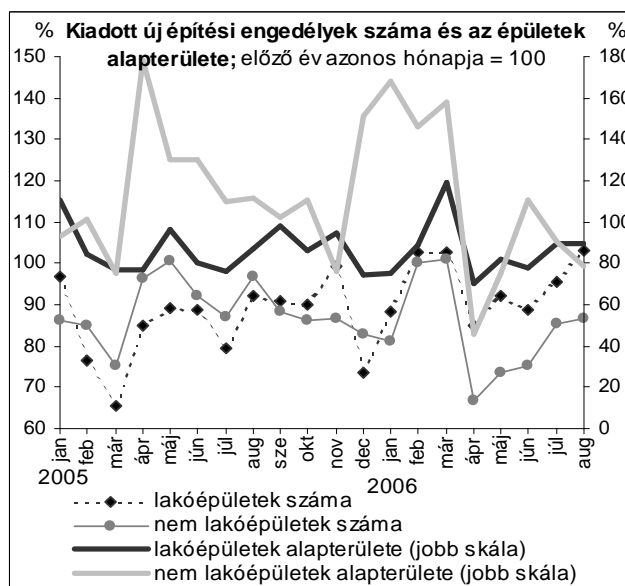
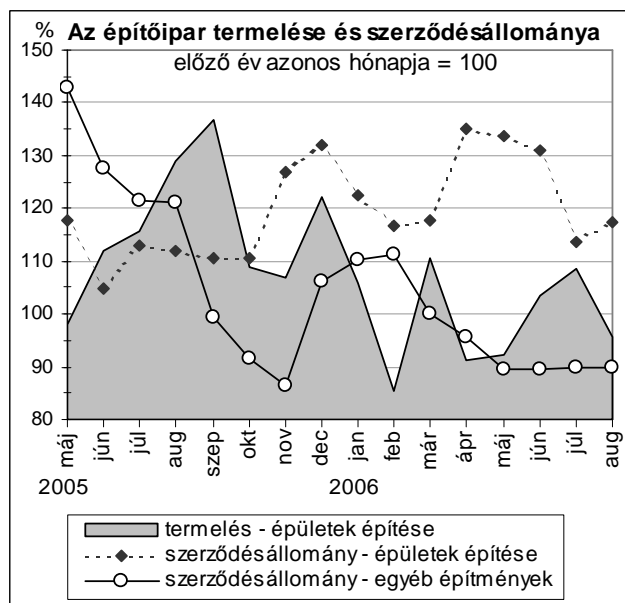
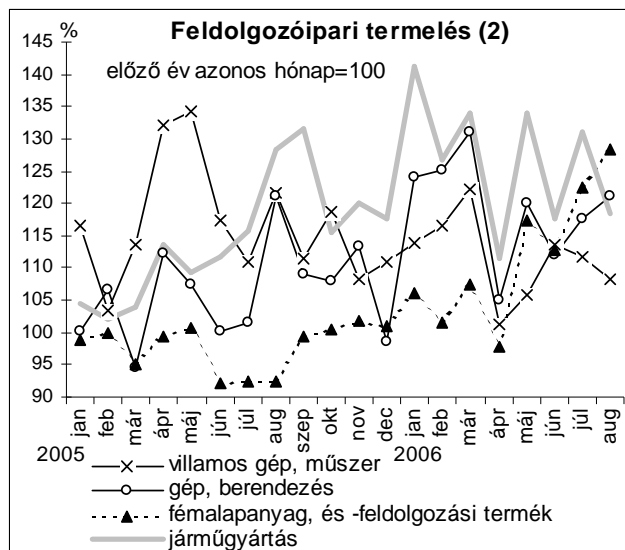
Az építőipari termelés 2006 augusztusában 3,3%-kal maradt el az egy évvel korábbitól, az év első nyolc hónapjában a termelés kismértékben, 1,6%-kal csökkent. A legnagyobb építőipari alágazat, a szerkezetkész épületek és egyéb építmények építése augusztusban 0,9%-kal, évkezdetétől 1,7%-kal csökkent. Az épületgépészeti szerelés termelése augusztusban 0,9%-kal, az év első hét hónapjában 1,3%-kal kisebb volt a tavalyi év azonos időszakánál. Az épületek építésének volumene júliusban még közel 8%-kal nagyobb volt, augusztusban viszont 4,2%-kal, 2006 első nyolc hónapjában pedig 0,8%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. Az építőipari termelés a közép-magyarországi székhelyű szervezetek körében 3,1%-kal csökkent az év első nyolc hónapjában, és kisebb csökkenés következett be a dél-alföldi székhelyű vállalkozásoknál is. A többi régióban nőtt a termelés, a legnagyobb mértékben a közép-dunántúli és az észak-magyarországi székhelyű szervezetek növelték termelésüket (22,3%-kal, illetve 8,9%-kal).

Építőipari szerződésállomány és engedélyek

Az építőipari vállalkozások hó végi szerződésállománya 2%-kal volt kisebb a 2005. augusztusánál. Ezen belül az épületek szerződésállománya 17,5%-kal nőtt, az egyéb építményeké 10,3%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A szerződésállomány dinamikus növekedése ellenére a kiadott új építési engedélyek száma és az engedélyezett épületek alapterülete elmarad az előző év azonos értékétől. Egyedül a lakóépületekre kiadott engedélyek számában mutatkozott augusztusban már enyhe, 3%-os erősödés az egy évvel korábbi szinthez képest. Az épületek rendelésállományának viszonylag magas szintje mellett, pozitív várakozásokra adhat okot az építési engedélyek elmúlt 4-5 hónapban tapasztalt alakulása. Az ebben mutatkozó trend alapján a következő negyedévben az építési – és elsősorban a lakóépületekre kiadott - engedélyek számában enyhe növekedés várható.

Külkereskedelmi forgalom

2006. első nyolc hónapjában – előzetes adatok szerint – euróban számolva a kivitel értéke 16, a behozatalé 14%-kal bővült. A külkereskedelmi mérleg hiánya 450 milliárd forint (1709 millió euró) volt, ami 60 milliárd forinttal (353 millió euróval) kevesebb az egy évvel korábbinál. Forintadatokban számítva az augusztusi kivitel 72, a behozatal 65%-át az Európai Unió tagállamaival bonyolítottuk le.

Kiskereskedelmi forgalom

A kiskereskedelmi forgalom volumene 2006 első nyolc hónapjában és augusztusban egyaránt 5,1%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet. Az élelmiszer- és élelmiszerjellegű vegyes kiskereskedelem értékesítésének volumene az első nyolc hónapban 6,0%-kal növekedett az egy évvel korábbihoz képest. Az eladások jelentős részét (92%-át) lebonyolító vegyes termékkörű üzletek (hipermarketek, szupermarketek, vegyesboltok) forgalma augusztusban is gyorsabban emelkedett (5,3%-kal) mint az élelmiszer-, ital-, dohányáru szaküzletek eladásai (3,0%-kal).

A nem élelmiszer-kiskereskedelem változatlan áron számított forgalma az év első nyolc hónapjában 4,3%-kal nőtt. Augusztusban a textil-, ruházati és lábbeliüzletek, valamint az illatszer-, a gyógyszer-, gyógyászatitermék- kiskereskedelem forgalma növekedett a leggyorsabban az előző év azonos hónapjához képest. Átlagon felül emelkedett még az iparcikkjellegű vegyes üzletek változatlan áras forgalma. Az elmúlt hónapokhoz hasonlóan a bútortartási-cikk-, építőanyag- kiskereskedelmi üzletek forgalmának bővülése továbbra is elmaradt átlagos növekedési ütemtől. A könyv-, újság-, papíráru és egyéb iparcikk üzletek forgalma kis mértékben növekedett az előző év azonos hónapjához képest.

Foglalkoztatottak száma és kereset

A 2006. június–augusztusi időszakban a foglalkoztatottak száma 3 millió 946 ezer, a munkanélkülieké 314 ezer fő volt, ami 7,4%-os munkanélküliségi rátát jelentett. A legalább 5 fős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók száma a nemzetgazdaságban ebben az időszakban átlagosan 2 millió 789 ezer volt, 0,1%-kal több az egy évvel korábbinál. A költségvetési szférában 1,7%-kal csökkent a versenyszférában 0,4%-kal nőtt a létszám az előző év azonos időszakához képest. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagosan bruttó 167 200 Ft-ot kerestek, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozók bruttó átlagkeresete 156 200 Ft, a diplomásokat jelentős arányban foglalkoztató költségvetési szektorban 194 800 Ft volt. 2006. január–augusztusban a versenyszférában dolgozók bruttó átlagkeresete 8,4%-kal, a költségvetési szférában dolgozóké 7,0%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit, összesen 7,8%-kal nőtt az átlagkereset. A reálkeresetek (2,7%-os infláció mellett) 5,6%-kal nőttek az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Forrás: KSH, MNB, Handelsblatt, Eurostat

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon: MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2006/szeptember, Budapest

